
INFORMACJE

STEFAN PRUSZYŃSKI

*Instytut Ochrony Roślin-Państwowy Instytut Badawczy
Poznań*

POLSKIE TOWARZYSTWO OCHRONY ROŚLIN

Ochrona roślin jest tym obszarem nauki i praktyki rolniczej, w tworzeniu którego uczestniczy duża grupa specjalistów o odległych często zainteresowaniach. Biolodzy badają biologię, ekologię i występowanie szkodników, chorób i niepożądaną roślinność, a entomolodzy i fitopatolodzy szkodliwość poszczególnych gatunków i metody ograniczania ich liczebności.

Duża grupa chemików poszukuje nowych związków, które mogłyby znaleźć zastosowanie w ochronie roślin, a ich koledzy opracowują technologię produkcji nowych środków.

Inżynierowie, mechanicy i konstruktorzy dbają o rozwój i udoskonalanie metod stosowania środków ochrony roślin, a toksykolodzy i pracownicy ochrony środowiska stoją na straży bezpieczeństwa ich stosowania. Entomolodzy stosowani, fitopatolodzy i herbolodzy prowadzą badania nad opracowaniem programów ochrony upraw i wprowadzeniem środków ochrony roślin do technologii uprawy, a obowiązkiem doradców jest wdrażanie i upowszechnianie ich w praktyce.

Kontrolą wykonawstwa zabiegów ochrony roślin tak, aby nie stanowiły zagrożenia dla środowiska, ludzi pracujących ze środkami i późniejszych konsumentów produktów rolnych zajmują się pracownicy inspekcji ochrony roślin, którzy ponad to strzegą granic kraju przed przedostawaniem się nowych, niepożądanych gatunków (kwarantannowych), a także odpowiadają za czystość produktów rolnych sprzedawanych na eksport.

Mamy więc do czynienia z dużą grupą pracowników zaangażowanych w sprawy ochrony roślin, których kontakt pomiędzy sobą jest utrudniony, a często mało możliwy. Dlatego już od wielu lat powstawały inicjatywy i podejmowane były działania w celu utworzenia Towarzystwa, w którym znalazłoby się miejsce dla

wszystkich zainteresowanych i na spotkaniach którego byłaby możliwość dyskusji i omawiania interesujących wszystkich problemów

W Polsce takie działania podjęte były już w 1923 roku, kiedy to w dniach 4-5 stycznia w Warszawie miał miejsce pierwszy Zjazd Fitopatologów i Entomologów (Lipa 2001). W konsekwencji Zjazdu w 1924 roku został utworzony Komitet Ochrony Roślin przy Ministrze Rolnictwa i Dóbr Publicznych.

Natomiast uczestnicy drugiej Konferencji Fitopatologów i Entomologów obradujący w Warszawie w dniach 13-14 lutego 1927 roku postanowili utworzyć „Związek Pracowników Naukowych w Dziedzinie Ochrony Roślin”.

Wreszcie na zebraniu organizacyjnym w dniu 29 listopada 1931 r. grupa inicjatywna powołała do życia Polskie Towarzystwo Ochrony Roślin. W skład Zarządu wybrani zostali wybitni polscy pracownicy naukowcy, którzy wnieśli olbrzymi wkład w rozwój ochrony roślin w Polsce i krajach sąsiednich. Prezesem został wybrany Prof. Z. Mokrzecki, a vice-prezesami Prof. L. Garbowski i J. Trzebiński. Statut Towarzystwa ogłoszony został w czasopiśmie „Choroby roślin” (t. 1) (3-4): 85-88 r.1931), którego PTOR był współwydawcą (Lipa 2001).

Druga Wojna Światowa, a także liczne zmiany w organizacji nauki i służby ochrony roślin na terenie Polski, po jej zakończeniu przerwały na wiele lat funkcjonowanie Towarzystwa. Miejszem ponownego podjęcia dyskusji o potrzebie utworzenia Polskiego Towarzystwa Ochrony Roślin stały się tradycyjne Sesje Naukowe Instytutu Ochrony Roślin skupiające corocznie w Poznaniu wszystkich zaangażowanych i działających w dziedzinie ochrony roślin w naszym kraju specjalistów. Dodatkowym bodźcem stały się obchody 50-lecia Instytutu Ochrony Roślin dające obraz zmian i postępu jaki nastąpił w ochronie roślin w okresie powojennym (Pruszyński 2001).

W dniu 7 września 2005 roku odbyło się Zebranie Założycielskie, w którym udział wzięło ponad 20 osób – Założycieli. Idea utworzenia Towarzystwa, tak jak przed wieloma laty, wyniknęła z przekonania, że w działaniach na rzecz ochrony roślin uczestniczą bardzo różne grupy zawodowe, które nie zawsze są ze sobą związane i mają ze sobą kontakt. Działalność Towarzystwa stworzyłaby możliwość wszystkim zainteresowanym spotkań, wymiany poglądów i bardziej aktywnego uczestniczenia w życiu ochrony roślin.

Zebranie Założycieli Towarzystwa powołało Komitet Założycielski w składzie: prof. dr hab. Barbara Wilkaniec (AR Poznań), mgr Adam Błochowiak (PIORiN Poznań), dr Ryszard Jaworski (ODR Poznań). Prof. dr hab. Stefan Pruszyński (IOR Poznań) i prof. dr hab. Jerzy J. Lipa (IOR Poznań) oraz upoważniło Komitet Założycielski do dokonania czynności rejestrowych i zorganizowania Pierwszego Walnego Zgromadzenia Członków.

Na Zebraniu Założycieli uchwalono Statut PTOR, w którym m.in. uwzględniono cele działalności Towarzystwa tj.: działanie na rzecz rozwoju oraz postępu

naukowego i technicznego w ochronie roślin, upowszechnianie osiągnięć naukowych i technicznych w zakresie ochrony roślin oraz działanie na rzecz praktycznego ich wykorzystania.

Polskie Towarzystwo Ochrony Roślin realizuje swoje cele poprzez: organizowanie posiedzeń naukowych, zjazdów, sympozjów, konferencji lub kongresów naukowych, konferencji terenowych; organizowanie publicznych odczytów i wykładów oraz innych form upowszechniania nauki; inicjowanie badań oraz współdziałanie w ich prowadzeniu; organizowanie i pogłębianie współpracy z pokrewnymi instytucjami i stowarzyszeniami krajowymi i zagranicznymi; działalność wydawniczą, kształcenie i doksztalcanie członków w zakresie ochrony roślin; wydawanie opinii, ekspertyz i orzeczeń w zakresie ochrony roślin; współdziałanie w ujednoliceniu metod i norm oraz standardów i terminologii z zakresu ochrony roślin.

W Statucie określono, że siedzibą Zarządu Polskiego Towarzystwa Ochrony Roślin będzie Poznań przede wszystkim z uwagi na obecność w tym mieście Instytutu Ochrony Roślin. Zebranie Założycieli zdecydowało też, że Pierwsze Walne zgromadzenie odbędzie się w trakcie XLVI Sesji Naukowej Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu.

W dniu 16 lutego 2006 roku w trakcie trwania XLVI Sesji Naukowej IOR odbyło się Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Ochrony Roślin, którego celem był m.in. wybór Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz Sądu Koleżeńskiego. Przewodniczący Walnego Zgromadzenia prof. Jerzy J. Lipa poinformował zgromadzonych, iż w opinii członków Komitetu Ochrony Roślin PAN najlepszą rolę w zorganizowaniu Towarzystwa spełni Instytut Ochrony Roślin, a miejscem spotkania członków Towarzystwa mogą być coroczne Sesje Naukowe Instytutu. Członkowie KOR uznali też, jako bardzo pozytywne i perspektywiczne, iż Towarzystwo zakłada skupianie w swych szeregach przedstawicieli nauki reprezentujących jednostki badawczo-rozwojowe, jednostki PAN, uczelni, a także przedstawicieli ośrodków doradztwa rolniczego, PIORiN-u, administracji oraz przemysłu chemicznego, maszynowego i dystrybutorów środków ochrony roślin. Wskazane byłoby również, aby w skład Zarządu weszli członkowie reprezentujący wszystkie grupy zawodowe. W głosowaniu tajnym wybrano Zarząd PTOR, w skład którego weszły następujące osoby:

Prezes	– <i>prof. dr hab. Stefan Pruszyński (IOR Poznań)</i>
Zastępca prezesa	– <i>mgr Adam Zych (GIORiN Warszawa)</i>
Zastępca prezesa	– <i>prof. dr hab. Kazimierz Wiech (AR Kraków)</i>
Sekretarz	– <i>dr Joanna Horoszkiewicz-Janka (IOR Poznań)</i>
Skarbnik	– <i>mgr Ewa Jajor (IOR Poznań)</i>

Członkowie:	– <i>mgr Adam Błochowiak (Piorun Poznań)</i>
	– <i>prof. dr hab. Antoni Filipowicz (AR Lublin)</i>

- *dr Ryszard Jaworski (ODR Poznań)*
- *doc. dr hab. Józefa Kapsa (IHiAR Bonin)*
- *prof. dr hab. Remigiusz Olszak (ISiK Skierniewice)*
- *mgr Urszula Wyrzykowska (IPO Warszawa)*
- *dr Jacek Zawadzki (Crompton Warszawa)*

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej

- *dr Marek Korbas (IOR Poznań)*

Przewodniczący Sądu Koleżeńskiego

- *prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak (AR Poznań).*

Na Walnym Zgromadzeniu uchwalono również wysokość rocznej składki członkowskiej w wysokości 40 złotych.

Po wyborach Zarząd przystąpił do szeregu działań formalno-prawnych w celu ostatecznego ukonstytuowania się Towarzystwa. Z satysfakcją należy poinformować, że wszystkie warunki czyli ustalenie siedziby, nadanie numeru region, NIP-u, konta bankowego zostały spełnione i Towarzystwo w krótkim okresie czasu przystąpiło do właściwej działalności. Natomiast już w roku 2009 Towarzystwo, decyzją Wydziału, zostało wpisane na listę Towarzystw afiliowanych przy V Wydziale Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAN.

Pierwsze lata działalności nie przyniosły Towarzystwu szybkiego wzrostu liczby członków oraz widocznej działalności. Wyjątkiem jest tu Oddział Poznański, liczny, dobrze zorganizowany i prowadzący aktywną działalność. Działa również Oddział w Olsztynie, a także wielu sympatyków znalazło Towarzystwo w Małopolsce. Jeżeli jednak nawet nie jest jeszcze dobrze, to na pewno nie podważa to potrzeby istnienia Towarzystwa i należy liczyć na powolny wzrost zainteresowania. Należy też pamiętać, że funkcjonuje wiele Towarzystw naukowych skupiających określone grupy specjalistów (Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Polskie Towarzystwo Fitopatologiczne, Polskie Towarzystwo Agronomiczne) i każde następne członkostwo wymaga dodatkowego zaangażowania czasowego.

Niewątpliwym sukcesem Towarzystwa stał się współudział w wydawaniu dwóch najważniejszych polskich wydawnictw z zakresu ochrony roślin: *Progress in Plant Protection/Postępy w Ochronie Roślin* oraz *Journal of Plant Protection Research*.

Na okładce obydwu wydawnictw figuruje logo Towarzystwa, które coraz częściej trafia na strony tytułowe organizowanych konferencji, szkoleń i sympozjów.

Towarzystwo podjęło również współpracę z Towarzystwami Ochrony Roślin innych krajów europejskich, a także zamierza podjąć starania o członkostwo w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Ochrony Roślin. Stowarzyszenie to powstało z inicjatywy Stałego Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowych Kongresów Ochrony Roślin i jako cel przewodni swego działania przyjęło likwidowanie

różnicy pomiędzy potencjalną produkcją rolną, a aktualną produkcją (Pruszyński 2000).

Stałe zmiany zachodzące w ochronie roślin, a przede wszystkim wdrożenie Dyrektywy Zrównoważonego Stosowania Pestycydów oraz opracowanie integrowanych programów ochrony upraw będą wymagały aktywnego zaangażowania i stałych kontaktów pracowników różnych działających instytucji i w kontaktach tych oraz ustaleniu form współpracy, a także przedyskutowaniu i uzgodnieniu działań może bardzo pomóc wykorzystanie jako platformy do porozumień Polskiego Towarzystwa Ochrony Roślin.

Wszystkich zainteresowanych działalnością w Polskim Towarzystwie Ochrony Roślin serdecznie zapraszamy i zachęcamy do wstąpienia w szeregi Towarzystwa oraz współpracy. Więcej o Towarzystwie oraz wzór deklaracji można znaleźć na stronie internetowej Towarzystwa jak również można skorzystać z kontaktu poprzez pocztę mailową na adres ptor@ior.poznan.pl

Dane adresowe:

Polskie Towarzystwo Ochrony Roślin

60-318 Poznań, ul. Władysława Węgorka 20

Tel. (061) 864 91 40 lub tel. (061) 864 91 25

NIP 779-227-88-48 REGON 300 250 526

Nr konta – BGŻ – Poznań

88203000451110000001157380

LITERATURA

1. Lipa J.J. (2001): „Krótka historia ochrony roślin w Polsce w latach 1836-1950”. Prog. Plant Protec./Post. Ochr. Roślin, 41(1), 32-38
2. Pruszyński S. (2000): „Międzynarodowe Stowarzyszenie Nauk Ochrony Roślin”. Ochrona Roślin, nr 12, 47-48
3. Pruszyński S. (2000): „50 lat Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu”. Prog. Plant Protec./Post. Ochr. Roślin, 41(1), 18-31.